

METODINĖS GAIRĖS SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOMS / KOMISIJOMS

2025

1. SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE.	
SAVIVALDYBĖS TARYBA.....	3
1.1. Šeimos stiprinimo savivaldybėje prioritetų nustatymas.....	3
1.2. Šeimos komiteto ar komisijos / tarybos sudarymas.....	4
1.3. Savivaldybės strateginiame plėtros plane ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos plane numatytos šeimos stiprinimo programos ir priemonės.....	5
1.4. Šeimos stiprinimo politikos funkcijos.....	7
1.5. Šeimų organizacijų ir su šeimomis dirbančių organizacijų veiklos skatinimas ir rėmimas.....	8
2. SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE.	
ŠEIMOS TARYBA.....	10
2.1. Savivaldybės šeimos tarybos sudėtis.....	11
2.2. Savivaldybės šeimos tarybos tikslai ir uždaviniai.....	13
2.3. Savivaldybės šeimos komisijos veiklos plano pavyzdys.....	15
2.4. Seniūnijų ir seniūnaitijų vietinės šeimos tarybos.....	18
3. AKTUALŪS KLAUSIMAI.....	19
4. UTENOS R. SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS KOMISIJOS VEIKLOS PAVYZDŽIAI (SU REZULTATAIS).....	27

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

1) NUSTATO ŠEIMOS STIPRINIMO SAVIVALDYBĖJE PRIORITETUS

PAAIŠKINIMAS

Savivaldybės taryba atsižvelgdama į Šeimos tarybos / komisijos siūlymus, kitus savivaldybės priimtus dokumentus, kaip pavyzdžiui, strategijos, nustato šeimos stiprinimo prioritetus.

ŠIAULIŲ M.

- Šeimai palankios ir pritaikytos aplinkos kūrimas.
- Paslaugų ir infrastruktūros šeimai plėtra.
- Kompleksinių paslaugų šeimoms organizavimas;
- Maksimalus dėmesys visokeriopam šeimos palaikymui.

UTENOS R.

- Destruktyvaus šeimos narių elgesio – girtavimo, narkotikų vartojimo, smurto, prievartos prevencijos bendruomenėje stiprinimas.
- Nevyriausybių organizacijų dalyvavimo, plėtojant švietimo pagalbos, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas šeimai, didinimas.
- Kompleksinės neįgaliųjų socialinės integracijos plėtojimas, užtikrinant paramą ir pagalbą šeimai dėl negalią turinčių šeimos narių, darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimo.

VILKAVIŠKIO R.

- Kompleksinių (prevencinių) paslaugų šeimoms situacijos analizė savivaldybėje. Gerosios patirties kaupimas, pasiūlymų teikimas Nacionalinei šeimoms tarybai ir kitoms sprendimus priimančioms institucijoms dėl naujų paslaugų šeimai teikimo, dėl esamų paslaugų tęstinumo. Šeimos stiprinimo programos priemonių projektų vertinimas, siūlymo finansuoti nustatymas.
- Pagalbos per kompleksines paslaugas užtikrinimas asmenims, atsidūrusiems krizinėje situacijoje. Didesnį dėmesį atkreipiant į paauglių krizines situacijas, pagalbos teikimą šeimoms, kuriose auga paaugliai, turintys emocinių elgesio sutrikimų ar negalią. Nuolatinė priklausomybių bei patyčių atvejų analizė. Socialinių ryšių kūrimas.
- Sąlygų sudarymas derinant šeimos ir darbo įsipareigojimus. Ikimokyklinio ugdymo užtikrinimas, vaikų dienos centrų plėtra, popamokinės veiklos užtikrinimas. Pagalba šeimoms, slaugančioms asmenis, kuriems nustatytas ilgalaikės priežiūros / slaugos poreikis.
- Palankių sąlygų jaunoms šeimoms sudarymas. Materialinių išteklių užtikrinimas. Parama pirmo būsto jaunoms šeimoms įsigijimui. Išmokos gimus vaikui, daugiavaikėms šeimoms. Užimtumo didinimo jaunimui programos. Santykių tarp kartų kūrimas.

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

2) SUDARO ŠEIMOS KOMITETUS AR KOMISIJAS

3) GALI SUDARYTI SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBĄ

PAAIŠKINIMAS

- Lietuvos Respublikos šeimos stiprinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 2 punktą įpareigoja savivaldybės tarybą sudaryti Šeimos komitetus ar komisijas, o įstatymo 3 punkte teigiama, kad savivaldybės taryba gali sudaryti savivaldybės šeimos tarybą.
- Taip pat komitetai ar komisijos yra sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 22 straipsniu. Yra keletas savivaldybių, kurios turi Šeimos reikalų komisiją, tačiau jie nesivadovauja Šeimos stiprinimo įstatymu.
- Atkreiptinas dėmesys, kad Vietos savivaldos įstatyme Šeimos komiteto ar Šeimos komisijos steigimas nėra privalomai įtvirtintas, tuo tarpu Šeimos stiprinimo įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje įtvirtintoje institucinėje šeimos politikos formavimo ir įgyvendinimo sistemoje savivaldybių šeimos tarybos numatytos kaip vienas iš būtinų subjektų, formuojančių ir įgyvendinančių šeimos politiką.

1 pav. 2024 m. Šeimos tarybų / komisijų žemėlapis

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

4) NUMATO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAME PLĖTROS PLANE IR (AR) SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAME VEIKLOS PLANE ŠEIMOS STIPRINIMO PROGRAMAS IR PRIEMONES

ŠIAULIŲ M.

Švietimo srities priemonės:

- kompensuoja tėvų atlyginimą už neformalųjį vaikų švietimą savivaldybės įstaigose;
- kompensuoja tėvų atlyginimą už vaiko išlaikymą ikimokyklinio ugdymo įstaigose;
- kompensuoja „Visos dienos“ mokyklas lankančių vaikų išlaikymą (mažas pajamas gaunančios šeimos).

Kultūros srities priemonės:

- teikia nuolaidas lankantiems Šiaulių kultūros centro organizuojamas kultūrinės veiklas (edukacines programas, kūrybines dirbtuves ir kt.);
- kompensuoja tėvų atlyginimą už vaikų ir jaunimo dalyvavimą kultūros veikloje (mažas pajamas gaunantys);
- Šiaulių kultūros centre – šeštadienis – „Šeimų diena“.
- klasikinės, tradicinės dailės pažinimo skatinimas ir prieinamumo didinimas: šeštadieniai skelbiami „Šeimos diena“ (jėjimas į parodas šeimoms su vaikais nemokamas).

Sporto srities priemonės:

- skatina fizinį aktyvumą – dalinai finansuoja 26–30 projektų, skirtų pakviesti dalyvauti fizinio aktyvumo veiklose;
- kompensuoja tėvų atlyginimą už vaiką (-us) lankančius sporto centrų / klubų užsiėmimus / neformaliojo švietimo programas savivaldybės įstaigose (mažas pajamas gaunantiems).

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

4) NUMATO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAME PLĖTROS PLANE IR (AR) SAVIVALDYBĖS STRATEGINIAME VEIKLOS PLANE ŠEIMOS STIPRINIMO PROGRAMAS IR PRIEMONES

ŠIAULIŲ M.

Sveikatos srities priemonės:

- skiria finansavimą sveikatinimo projektams;
- „Psichologinis šeimos pasirengimas gimdymui. Mokymų ciklas „Sveikas mažyli!“ (terapijos užsiėmimai, konsultacijos, diskusijos ir kt.);
- „Pogimdyminės depresijos prevencija“ (skirtas besilaukiančioms ir jau pagimdžiusioms moterims, šeimoms, psichologams, medikams, specialistams, terapeutams, dirbantiems su šeimomis, ir visuomenei);
- vykdo nuolatinį bendradarbiavimą – teikia konsultacijas, vykdo mokymus ir kt. – su neformaliomis mamų bendruomenėmis Šiauliuose (Mamos kvadratu, Netobulai tobulos mamos ir kt.) (Visuomenės sveikatos biuras).

Socialinių paslaugų srities priemonės:

- skiria kūdikio kraitelį šeimoms, susilaukusioms naujagimio;
- finansuoja vaikų dienos centrų veiklą ir didinamas jų prieinamumas;
- finansuoja socialinės reabilitacijos paslaugas asmenims su negalia;
- finansuoja projektą „Naujagimiai tėvai“ – naujai inicijuota prevencinė paslauga tėvams, kai reikia praktinės pagalbos, informacijos ar emocinės paramos, norint užkirsti kelią depresijai ir kitiems kylantiems sunkumams (pagalba teikiama Šiaulių mieste gyvenančioms šeimoms su kūdikiais nuo gimimo iki dviejų metų, o esant negaliai iki trijų metų).

Socialinės paramos priemonės:

- skiria sąlyginę pašalpą šeimai už vaiką (-us) lankantį (-čius) kultūros ir sporto centrų, klubų užsiėmimus / neformaliojo švietimo programas (paslaugų apmokėjimas);
- skiria pašalpą šeimai už vaiką (-us) lankantį (-čius) kultūros ir sporto centrų, klubų užsiėmimus / neformaliojo švietimo programas, lavinimo priemonėms įsigyti;
- skiria vienkartinę pašalpą vaiko (-ų) akiniams įsigyti.

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

5) VYKDO ŠEIMOS STIPRINIMO POLITIKOS FUNKCIJAS

PAAIŠKINIMAS

Savivaldybės šeimos stiprinimo funkcijos samprata (pagal Utenos rajono savivaldybės šeimos komisiją):

- palankios aplinkos šeimai kūrimas, užtikrinant socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros paslaugų prieinamumą;
- finansinės paskatos galimybės, užtikrinant šeimos materialinį saugumą, apsirūpinimą būstu;
- pagalba šeimai, atsidūrusiai krizinėje situacijoje;
- žalingų įpročių, smurto artimoje aplinkoje prevencija;
- teigiamo visuomenės požiūrio į šeimą formavimas, puoselėjant šeimos vertybes.

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

1. Savivaldybės taryba:

**6) SKATINA IR REMIA ŠEIMŲ ORGANIZACIJŲ
IR SU ŠEIMOMIS DIRBANČIŲ ORGANIZACIJŲ VEIKLĄ**

PAVYZDŽIAI

- Šiaulių vyskupijos šeimos centras organizuoja šeimų šventę – NVO mugę, kurios metu organizacijos pristato save ir savo paslaugas.
- Vilkaviškio dekanato šeimos centras organizuoja šventę Gyvybės dienių paminėti.

SAVIVALDYBIŲ KOMPETENCIJA ŠEIMOS POLITIKOS SRITYJE (14 STR.)

2. Savivaldybių vykdomosios institucijos:

1) KAUPIA, SISTEMINA, ANALIZUOJA IR SKELBIA INFORMACIJĄ ŠEIMOS PADĖTIES SAVIVALDYBĖJE KLAUSIMAIS

2) ATLIEKA KITAS FUNKCIJAS, SUSIJUSIAS SU ŠEIMOS STIPRINIMU SAVIVALDYBĖS LYGMENIU

PAAIŠKINIMAS

Savivaldybės šeimos stiprinimo funkcijos samprata (pagal Utenos rajono savivaldybės šeimos komisiją):

- palankios aplinkos šeimai kūrimas, užtikrinant socialinių, švietimo, sveikatos priežiūros, kultūros paslaugų prieinamumą;
- finansinės paskatos galimybės, užtikrinant šeimos materialinį saugumą, apsirūpinimą būstu;
- pagalba šeimai, atsidūrusiai krizinėje situacijoje;
- žalingų įpročių, smurto artimoje aplinkoje prevencija;
- teigiamo visuomenės požiūrio į šeimą formavimas, puoselėjant šeimos vertybes.

**SAVIVALDYBIŲ
ŠEIMOS TARYBOS
(15 STR.)**

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

1. SAVIVALDYBĖJE GALI BŪTI SUDAROMA VISUOMENINIAIS PAGRINDAIS VEIKIANTI PATARIAMOJI INSTITUCIJA – SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBA.

SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBA SUDAROMA SAVIVALDYBĖS TARYBOS KADENCIJOS LAIKOTARPIUI.

**NE MAŽIAU KAIP PUSĘ SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBOS NARIŲ SUDARO ŠEIMŲ ORGANIZACIJŲ IR SU ŠEIMOMIS DIRBANČIŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVAI,
KITAŲ DALĮ – SAVIVALDYBĖS INSTITUCIJŲ IR ĮSTAIGŲ ATSTOVAI.**

***SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBOS SUDĖTĮ IR NUOSTATUS
TVIRTINA SAVIVALDYBĖS TARYBA.***

PAAIŠKINIMAS

Didžioji dalis savivaldybių ŠT / K yra sudarytos iš **8–10 narių**, bet yra ir dalis ŠT / K, kurias sudaro **11–15 narių**, dažniausiai tai yra didesnės savivaldybės, turinčios daugiau gyventojų.

Įstatyme nėra išskirta, kas turi vadovauti šeimos tarybai, tačiau praktiškai daugiau nei pusė atvejų (22 / 32) ŠT / K **vadovauja savivaldybės tarybos narys** (15 / 32) arba **vicemeras** (7 / 32).

Galima pastebėti tendenciją, kad ŠT / K sudėtyje dažnai yra atstovų iš: neįgaliųjų draugijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Visuomenės sveikatos biuro, Maltos ordino pagalbos.

Iš **savivaldybės institucijų ir įstaigų pusės** dažniausiai kviečiami:

Švietimo ir sporto skyriaus, Socialinės paramos ir rūpybos skyriaus, Socialinių paslaugų skyriaus / Socialinių paslaugų centro atstovai, Jaunimo reikalų ir Tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriai. Taip pat yra pasikartojančių atvejų, kai į tarybą / komisiją yra įtraukiamas seniūnijos ir / ar kaimo / krašto bendruomenės atstovas, Pedagoginės psichologinės tarnybos atstovas, savivaldybės gydytojas.

Lietuvos mastu žvelgiant, sudėtinga būtų įžvelgti vienodų ŠT / K sudėties modelių (žr. paveikslėlis). Vienose savivaldybėse į ŠT / K yra pakviečiama daugiau atstovų iš savivaldybės administracijos ir biudžetinių įstaigų, dirbančių ir teikiančių paslaugas šeimoms, kitur – dalį komisijos sudaro savivaldybės administracijos atstovai, o kitą pusę – šeimų ar su šeimomis dirbančios organizacijos.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

Alytaus miesto savivaldybės šeimos komisiją sudaro 12 narių:

Šiaulių miesto savivaldybės šeimos komisija yra sudaryta iš 9 narių:

Utenos rajono savivaldybės šeimos komisiją sudaro 14 narių

2 pav. Savivaldybių šeimos komisijų sudėties pavyzdžiai.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

2. SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS TARYBOS TIKSLAI:

- PADĖTI ĮGYVENDINTI SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS STIPRINIMO FUNKCIJAS
- STIPRINTI SAVIVALDYBĖS INSTITUCIJŲ AR ĮSTAIGŲ IR ŠEIMŲ ORGANIZACIJŲ BEI SU ŠEIMOMIS DIRBANČIŲ ORGANIZACIJŲ BENDRADARBIAVIMĄ

UTENOS R.

2. Savivaldybės šeimos tarybos uždaviniai:

- analizuoja, stebi ir vertina savivaldybės teisės aktų, darančių įtaką šeimų padėčiai savivaldybėje, rengimą ir įgyvendinimą;
- teikia savivaldybės tarybai siūlymus dėl savivaldybės prioritetų, susijusių su šeimos stiprinimu savivaldybėje, nustatymo ir šeimoms aktualių klausimų sprendimo;
- teikia savivaldybių institucijoms ir įstaigoms siūlymus dėl Šeimos stiprinimo savivaldybėje veiksmų įgyvendinimo tobulinimo;
- numatytų funkcijų įgyvendinimui Šeimos komisija rengia ir protokoliniu nutarimu tvirtina metų veiklos planą.

VILKAVIŠKIO R.

2. Savivaldybės šeimos tarybos uždaviniai:

- skatinti šeimos politiką formuojančių savivaldybės institucijų bendradarbiavimą;
- palaikyti ryšius su rajone esančiomis šeimomis, šeimų organizacijomis ir su šeimomis dirbančiomis organizacijomis, analizuoti jų lūkesčius;
- dalyvauti formuojant šeimos politiką ir nustatant strategines šeimos politikos kryptis bei šeimos stiprinimo prioritetus.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

Kaip Vilkaviškio r. savivaldybės šeimos komisija tai įgyvendina?

VILKAVIŠKIO R.

1. Analizuoja, stebi ir vertina savivaldybės teisės aktų, darančių įtaką šeimų padėčiai savivaldybėje, rengimą ir įgyvendinimą:

- Dėl šeimos stiprinimo prioritetų nustatymo savivaldybėje;
- Dėl šeimos stiprinimo programų ir priemonių savivaldybės strateginiuose plėtros ir veiklos planuose numatymo;
- Dėl šeimų organizacijų ir su šeimomis dirbančių organizacijų veiklos rėmimo;
- Dėl kompleksiskai teikiamos pagalbos šeimai organizavimo ir prevencinių priemonių skatinimo;
- Dėl aktualių šeimoms klausimų sprendimo;
- Dėl telkimo bendram darbui savivaldybės institucijų ar įstaigų ir šeimų organizacijų bei su šeimomis dirbančių organizacijų, jų bendradarbiavimo skatinimo, stiprinimo, tobulinimo;
- Dėl viešųjų paslaugų šeimoms prieinamumo ir efektyvumo gerinimo;
- Dėl kitų šeimoms aktualių klausimų.

2. Teikia savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl veiksmų kuriant šeimai palankią aplinką savivaldybėje tobulinimo.

3. Informuoja visuomenę apie Komisijos tikslus ir veiklą.

4. Kartą per metus teikia veiklos ataskaitą Savivaldybės tarybai.

5. Vykdo kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

ŠEIMOS KOMISIJOS VEIKLOS STRATEGIJOS PAVYZDYS (1)

VILKAVIŠKIO R.

Vilkaviškio rajono savivaldybės šeimos komisijos **2023–2027 m.** veiklos planas

- Savivaldybės priimamų teisės aktų ir kitų rajono institucijų teisės aktų ir sprendimų, turinčių įtakos šeimų padėčiai rajone, analizė, pasiūlymų ir / ar rekomendacijų teikimas.
- Siūlymų ir rekomendacijų teikimas savivaldybės institucijoms dėl savivaldybės prioritetų, susijusių su šeimai palankios aplinkos savivaldybėje kūrimu ir šeimoms aktualių klausimų sprendimo. Tarpinstitucinių pasitarimų, atliepančių šeimų poreikius, inicijavimas.
- Teigiamo visuomenės požiūrio į šeimą stiprinimas rajone dalyvaujant ir organizuojant renginius. Programų teikiančių pagalbą šeimai analizė ir aptarimas (gyvenimo įgūdžių programa). Šeimos stiprinimo programos priemonių projektų finansavimo kryptių aptarimas, gautų paraiškų vertinimas, poveikio po projekto įgyvendinimo apžvalga.
- Paslaugų ir infrastruktūros šeimai, neščiosioms, vaikams ir jaunimui plėtra savivaldybėje. Šeimos kortelės populiarinimas. Emocinė ir psichologinė sveikata. Vaikų dienos centrų akreditavimas. Bendradarbiavimas su ASPĮ. Mobilus ir atviras darbas su jaunimu.
- Priemonių, susijusių su saugios aplinkos šeimoje ir šeimai kūrimu, įgyvendinimas. Saugios aplinkos mokykloje kūrimas. Jaunimo programos užimtumo didinimas. Lyčių lygybės užtikrinimas, šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimas.
- Informacijos apie šeimos komisijos veiklą sklaida internetinėje svetainėje.
- Šeimos komisijos narių kompetencijos didinimas.
- Šeimos komisijos veiklos organizavimas. Dalyvavimas darbo grupėse, komisijose.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

ŠEIMOS KOMISIJOS VEIKLOS STRATEGIJOS PAVYZDYS (2)

VILKAVIŠKIO R.

Vilkaviškio rajono savivaldybės šeimos komisijos **2025–2027** m. veiklos planas

1. Ikimokyklinio ugdymo (si) paslaugų prieinamumo didinimas. Įvairialypio švietimo vykdant visos dienos mokyklų veiklą skatinimas. Naujų ikimokyklinio ugdymo vietų kūrimas. Privalomojo ikimokyklinio ugdymo nustatymas ir skyrimas siekiant, kad kuo daugiau vaikų būtų ugdomi įstaigose.
2. Švietimo pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai užtikrinimas. Sudaryta pagalbos specialistų duomenų bazė, veikia Vaiko gerovės komisijos, kurios pagalbai gali nukreipti į bet kurią įstaigą. Sudaryta darbo grupė pagalbos specialistų poreikiui užtikrinti.
3. Savižudybių prevencijos priemonių įgyvendinimas. Sudaryta psichologinių krizių valdymo grupė, patvirtinti algoritmai, dirba psichologas konsultantas.
4. Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimas. Socialinių paslaugų teikimo veiklos organizavimas asmenims sergantiems demensija, Alzheimerio bei kitomis sunkiomis ligomis.
5. Skatinimas NVO dalyvauti teikiant socialines paslaugas, finansuojant akredituotas paslaugas vykdant vaikų dienos socialinę priežiūrą, siūlant pagalbą į namus, palaikant socialinius įgūdžius, teikiant apgyvendinimą savarankiško gyvenimo namuose bei apsaugotame būste, plečiant psichosocialinę pagalbą, socialinę reabilitaciją asmenims su negalia bendruomenėje bei suteikiant laikiną apnankvindinimą. Asmeninės pagalbos asmenims su negalia teikimas.
6. Finansavimas ir intensyvesnės pagalbos ieškojimas teikiant kompleksines paslaugas šeimai Vilkaviškio rajono savivaldybėje.
7. Pagalbos ir socialinių paslaugų teikimas senyvo amžiaus, asmenims su negalia, socialinę riziką patiriančioms šeimoms Vilkaviškio socialinės pagalbos centre ir asmens namuose. Bendradarbiavimas su NVO, prisidedant prie veiklos finansavimo.
8. Jaunų šeimų aprūpinimo būstu ir finansinės paramos skyrimo programos įgyvendinimas.
9. Šeimos stiprinimo programos įgyvendinimas.
10. Paslaugų teikimo skatinimas Šeimos kortelių ir Kultūros paso turėtojams.
11. Išmokų skyrimas ir mokėjimas šeimoms globojančioms vaikus. Paskata gimus kūdikiui.
12. Sportininkų, reprezentuojančių Vilkaviškio rajono savivaldybę, ugdymo, dalyvavimo pasaulio, Europos, Lietuvos aukšto meistriškumo sporto varžybose, čempionatuose, rėmimas.
13. Atviro ir mobilaus darbo su jaunimu veiklos organizavimas. Vilkaviškio rajono savivaldybės gabių mokinių ir mokytojų skatinimas.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

ŠEIMOS KOMISIJOS VEIKLOS STRATEGIJOS PAVYZDYS (3)

ALYTAUS M.

Alytaus miesto savivaldybės šeimos komisijos **2024 m.** veiklos strategija

1 uždavinys: alternatyvių informacijos šaltinių išnaudojimas komisijos darbe.

Priemonė: Internetinio savivaldybės puslapio tobulinimas.

2 uždavinys: komisijos veiklos prioritetų, susijusių su šeimai palankios aplinkos savivaldybėje kūrimu, nustatymas.

Priemonės:

- mokymai dėl strateginių veiklų planavimo;
- apklausa dėl prevencinių paslaugų šeimoms;
- NVO prevencinių paslaugų šeimoms ir vaikams analizė.

3 uždavinys: teigiamo visuomenės požiūrio į šeimą stiprinimas, saugios aplinkos šeimoje ir šeimai kūrimas bei stiprinimas.

Priemonė: respublikinis renginys, skirtas Respublikinei šeimos dienai.

4 uždavinys: bendradarbiavimas su kitomis savivaldybėje veikiančiomis patariamosiomis tarybomis.

Priemonė: jungtinių komisijų posėdžių organizavimas.

5 uždavinys: dalintis patirtimi su kitų savivaldybių šeimos komisijomis.

Priemonės:

- susitikimų su Kauno miesto, Marijampolės rajono savivaldybių šeimos komisijomis organizavimas;
- Lazdijų rajono Veisiejų šeimos centre lankymasis.

SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOS (15 STR.)

3. SENIŪNIJOSE IR SENIŪNAITIJOSE ŠEIMOS GALI TELKTIS Į VISUOMENINIAIS PAGRINDAIS VEIKIANČIAS VIETINES ŠEIMOS TARYBAS. VIETINĖS ŠEIMOS TARYBOS SVARSTO VIETOVĖS ŠEIMOMS RŪPIMUS KLAUSIMUS, INICIJUOJA ŠEIMOS STIPRINIMO VEIKLAS IR TEIKIA PASIŪLYMUS SENIŪNAMS IR SENIŪNAIČIAMS, SAVIVALDYBIŲ ŠEIMOS TARYBOMS.

PAAIŠKINIMAS

Neturime pavyzdžių, kad kurioje nors savivaldybėje papildomai susiburtų vietinė Šeimos taryba.

AKTUALŪS KLAUSIMAI

KAIP PASIEKTI ŠEIMAS IR IŠGIRSTI JIEMS AKTUALIUS KLAUSIMUS? (1)

Informacijos platinimui aktualios erdvės: Vaikų dienos centrai, atviri jaunimo centrai, mokyklos, kultūros centrai, poliklinikos, bibliotekos.

Viešinimo kanalai: vietinė žiniasklaida, socialiniai tinklai ŠT / ŠK puslapis ir grupė

Šeimos tarybos nariai skatinami **užmegzti ryšius** su:

- švietimo įstaigų tėvų komitetais / tarybomis;
- bendruomenėmis, bendruomenių pirmininkais;
- seniūnijomis ir socialinėmis įstaigomis;
- institucijų ir šeimų NVO.

Kaip surinkti nuomonę?

- Bendruomenių bei šeimoms skirtuose renginiuose padėta dėžutė, į kurią galima įrašyti klausimus ir pasiūlymus, kas šeimoms rūpi, ko norėtusi, ko trūksta...
- Atlikti apklausą, kuria būtų pasidalyta per elektroninius mokinių dienynus, socialiniuose tinkluose.

KAIP PASIEKTI ŠEIMAS IR IŠGIRSTI JIEMS AKTUALIUS KLAUSIMUS? (2)

Druskininkų savivaldybė jau trejus metus teikia kompleksinę paslaugą Vaikas+. Paslaugos specialistas „vieno langelio principu“ priima prašymus visais su vaiku susijusiais klausimais: nuo vaiko registracijos, išmokų iki paskyrimo į darželį ir pateikia šeimai atsakymą. Iš viso dėl 15 rūšių prašymų. Sėkmingai vyksta „Vaikas+“ komunikacija Facebook paskyroje: jos auditoriją sudaro apie 700 asmenų, paskelbta apie 300 aktualių įrašų šeimoms. Specialistas su šeimomis bendrauja ne tik telefonu ir el. paštu, bet ir per socialinius tinklus bei susirašinėjimo programėles.

Druskininkų savivaldybė, Vilkaviškio ir kitos savivaldybės savo interneto svetainėse skelbia visą informaciją šeimoms apie paslaugas ir pagalbą, taip pat Šeimos kortelę.

Kauno m. savivaldybė gauna informaciją ir iš seniūnijų, paslaugų teikėjų bei bendruomenių. Atliekamas prevencinis darbas su bendruomene – Socialinių paslaugų centras pristato pagalbos galimybes. Taip pat SPC tinklalapyje žmogus gali užpildyti anketą, įrašyti problemą ir per 1 parą gauti atsakymą.

Šiaulių m. savivaldybė veikia modeliu – darbas pagal veiklos sritis. Kiekviename skyriuje yra atsakingi specialistai, kurie atliepia šeimų poreikius ir pasiūlo planą. Yra trumpasis telefono numeris, kuriuo žmogus gali kreiptis visą parą ir gauti visą susistemintą informaciją apie laisvas vietas ugdymo, socialinių paslaugų įstaigose ir kt.

APKLAUSA (PAVYZDYS)

Alytaus miesto savivaldybės šeimos komisija, siekdama išsiaiškinti informacijos apie paslaugų prieinamumą ir paslaugų poreikį šeimoms ir vaikams, vykdo apklausą.
*žvaigždute pažymėti Vilkaviškio r. savivaldybės šeimos komisijos pasiūlyti papildymai.

I. Informacija apie šeimai ir vaikui teikiamas paslaugas ir pagalbą, paslaugos teikėjus X savivaldybėje yra:

- Prieinama.
- Sudėtinga rasti reikiamą informaciją (pakomentuokite).
- Pateikiama suprantamai ir aiškiai.
- Pateikiama nepakankamai aiškiai ir išsamiai (pakomentuokite).
- Kita (pakomentuoti).
- Neaktualu.

II. Paslaugų ir pagalbos šeimai ir vaikui poreikis X savivaldybėje:

2.1. Pasirengimo šeimai ir tėvystės įgūdžių ugdymas. Trūksta:

- Mokymų specializuotomis temomis (pakomentuokite kokių).
- Paskaitų, diskusijų.
- Tėvų klubo / šeimos klubo (pakomentuokite).
- Savipagalbos grupės tėvams.
- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

2.2. Psichosocialinė pagalba. Trūksta:

- Psichologo paslaugų suaugusiesiems.
- Psichologo paslaugų vaikams.
- Psichoterapeuto paslaugų.
- Įvairių terapijos rūšių (smėlio, meno ir kt.).
- Pagalbos suaugusiesiems asmenims, turintiems priklausomybių.
- Pagalbos priklausomybių turinčių asmenų šeimoms nariams.
- Priklausomybių konsultanto paslaugos.
- Vaikų priklausomybių konsultanto.
- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

2.3. Švietimo pagalba. Trūksta:

- Logopedo paslaugų.
- Specialiojo pedagogo.
- Mokytojo padėjėjo.
- Ergoterapeuto.
- Kineziterapeuto.
- Psichologo.
- Socialinio pedagogo.
- Kita (pakomentuokite.)
- Neaktualu.

APKLAUSA (PAVYZDYS)

2.4. Socialinės paslaugos. Trūksta:

- Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo.
- Socialinės priežiūros šeimoms.
- Intensyvios krizių įveikimo pagalbos (krizių centro, laikino apgyvendinimo įstaigos šeimoms, turinčioms vaikų).
- Šeimos konferencijos (pagalba šeimai įtraukiant visus šeimos narius).
- Darbo su jaunimu (užimtumas, savanorystė, verslumo ugdymas ir kt.).
- Pagalbos globėjams, budintiems globotojams, įtėviams ir šeimynoms ar besirengiantiems jais tapti.
- Laikino atokvėpio paslaugos.

*Socialinio būsto.

*Pagalbos įsidarbinant.

- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

2.5. Pagalba šeimoms ir vaikams, turintiems specialių poreikių. Trūksta:

- Gydytojų – vaikų neurologo.
- Gydytojų – vaikų psichiatro.
- Socialinio darbuotojo.
- Specializuotų mokymų, paskaitų, seminarų, diskusijų tėvams.
- Savipagalbos grupių tėvams.

*Įvairių terapijų rūšių (smėlio, meno ir kita).

*Vaikų ankstyvosios reabilitacijos tarnybos.

*Užsiėmimų integruojant SUP turinčius vaikus bendruomenėje.

- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

2.6. Pagalba šeimai ir vaikui konfliktinėse situacijose. Trūksta:

- Mediacijos (taikus ginčų sprendimas).
- Psichologo paslaugos suaugusiesiems.
- Psichologo paslaugos vaikams.
- Psichoterapijos paslaugos.
- Savipagalbos grupės suaugusiesiems.
- Savipagalbos grupės vaikams, kurių tėvai konfliktuoja.
- Bendravimo erdvės su vaiku skyrium gyvenančiam vienam iš tėvų.
- Specializuotų mokymų tėvams.
- Teisinės konsultacijos.

*Porų / šeimų terapijos.

*Asmeninės konsultacijos vaikų auklėjimo klausimais.

- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

APKLAUSA (PAVYZDYS)

2.7. Vaikų / jaunimo užimtumas. Trūksta:

- Darbo su jaunimu (užimtumas, savanorystė, verslumo ugdymas ir kt.).
- Vaikų dienos centrų.
- Laisvalaikio erdvių vaikams (žaidimo kambariai ir pan.).
- Pailgintos dienos grupių vaikams.
- Vaikų užimtumo atostogų metu.
- Laisvalaikio erdvių jaunimui (jaunimo erdvės).
- Socialinių darbuotojų, dirbančių su jaunimu, leidžiančiu laiką gatvėje.

*Profesinio orientavimo specialisto.

*Palydėjimo paslaugų jaunuoliams.

- Kita (pakomentuokite).
- Neaktualu.

*2.8. Paslaugos negalią turintiems asmenims ir jų artimiesiems. Trūksta:

- Vaikų dienos centrų vaikams su negalia.
- Būsto pritaikymo vaikams su negalia.
- Asmeninio asistento pagalbos negalią turinčiam asmeniui.
- Reabilitologo paslaugų vaikams su negalia.
- Kita.

III. Pasiūlymai, pastabos, komentarai

ŠEIMŲ POREIKIAI

VILKAVIŠKIO R.

VILKAVIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS KOMISIJOS PAVYZDYS

Sprentinos šeimų išsakytos problemos:

- Bendradarbiavimo tarp NVO, sveikatos centrų, senjorų užimtumo centrų, vaikų dienos centrų, šeimos narių trūkumas.
- Nepakankama sveikatos priežiūra. Gydytojų specialistų trūkumas, menka gydytojų motyvacija dirbti regionuose. Sveikatos apsaugos sistemos pertvarka orientuota į regionų centrus (GMP, pavėžėjimas, ambulatorinės slaugos paslaugos paciento namuose, paliatyvi pagalba, sveikatos centrų steigimas...)
- Tėvų dėmesio, atsakomybės, kontrolės savo vaikams trūkumas. Tėvų įtraukimas į švietimo bendruomenių veiklą, naštos dalijimasis.
- Savivaldybėse specialistų trūkumas. Darbui su šeimomis yra pridėta papildoma funkcija, turėtų atsirasti šeimos politiką kuruojantis specialistas arba visas skyrius. Trūksta specialistų nuolatiniam bendradarbiavimui su šeimomis.
- Mažas paslaugų perdavimas NVO. NVO dirbančių su šeimomis stiprinimas, skatinimas dalyvauti projektuose, NVO lyderių ugdymas.

Kita pagalba

- Pagalba asmenims, atsidūrusiems krizinėje situacijoje.
- Psichologinių krizių įveikimo grupė. Krizių centras Kybartuose.
- Paauglių krizinių situacijų sprendimas per rajone veikiančių psichologų tinklą.
- Skatinimas jungtis į tinklus šeimoms auginančioms emocijų / elgesio sutrikimų ar auginančius vaikus su negalia.
- Daugiau dėmesio įtraukiamam ugdymui, Autizmo spektro sutrikimus turinčių vaikų ugdymui, pagalba auginant kurčius ir neprigirdinčius vaikus bendradarbiavimas su asociacija PAGAVA.
- Sveikatos sistemos pertvarkos įtaka šeimoms.
- Socialinių paslaugų poreikio žemėlapiu pildymas.
- Pagalba šeimoms, bėgančioms nuo karo Ukrainoje.

ŠEIMŲ POREIKIAI

VILKAVIŠKIO R.

Spręstinios šeimų išsakytos problemos savivaldybėse:

- Bendradarbiavimo tarp NVO, sveikatos centrų, vaikų dienos centrų, senjorų užimtumo centrų, trūkumas.
- Nepakankama sveikatos priežiūra, gydytojų specialistų trūkumas, menka gydytojų motyvacija dirbti regionuose. Sveikatos apsaugos sistemos pertvarka, orientuota į regionų centrus (GMP, pavėžėjimas, ambulatorinės slaugos paslaugos paciento namuose, paliatyvi pagalba, sveikatos centrų steigimas ir kt.).
- Vaikų emocinės elgesio problemos, psichotropinių medžiagų vartojimas ir pagalbos bei reabilitacijos paslaugų stoka.

Problemoms	Klientų situacija	Gyvenimo erdvė	Užimtumas	Sveikatos būklė	Nusiteikimas kitų šeimų atžvilgiu
Skurdas	Vieno tėvo ar vienos mamos	Atotolio šeimos, tėvai ir vaikai gyvena skirtinguose namų ūkiuose, ar šalyse	Abu tėvai dirbantys visą dieną (kartais su viršvalandžiais)	Ūmia liga susirgusiųjų žmonių šeimos	Pagelbstinčios kitoms šeimoms
Priklausomybės	Turinčios 3 ir daugiau vaikų	Krizę išgyvenančios ant skyrybų slenksčio esančios	Viena mama/ tėvas, dirbantys 12 val./ d., kartais naktimis	Epilepsija ar psichinė liga sergančiųjų šeimos	Besiburiančioms į savipagalbos grupes šeimoms
Smurtas	Turinčios slaugomą vaiką	Išsiskyrę, sukūrę kitą šeimą, bet yra vaikai iš buvusios šeimos	Tėvų, nuolat keičiančių gyvenamą vietą šeimos (statybininkai, geologai, ambasadoriai...)	Sutrikusios raidos ar vaikų globos namuose užaugusių šeimos	Laukiančios pagalbos iš kitų
Socialiniai įgūdžiai	Turinčios slaugomą išplėstinės šeimos ligonį ar neįgalų	Nuolat besikeičiančių partnerių	Dirbančiųjų sezoninius darbus tėvų šeimos	Dažnai sergančių vaikų šeimos	Besipriešinančios pagalbai
Bedarbystė	Vienas iš tėvų ligonis ar neįgalus	Gyvenantys kartu su tėvais ar giminaičiais dėl būsto problemų	Nuteistųjų ar grįžusių iš įkalinimo įstaigų šeimos		

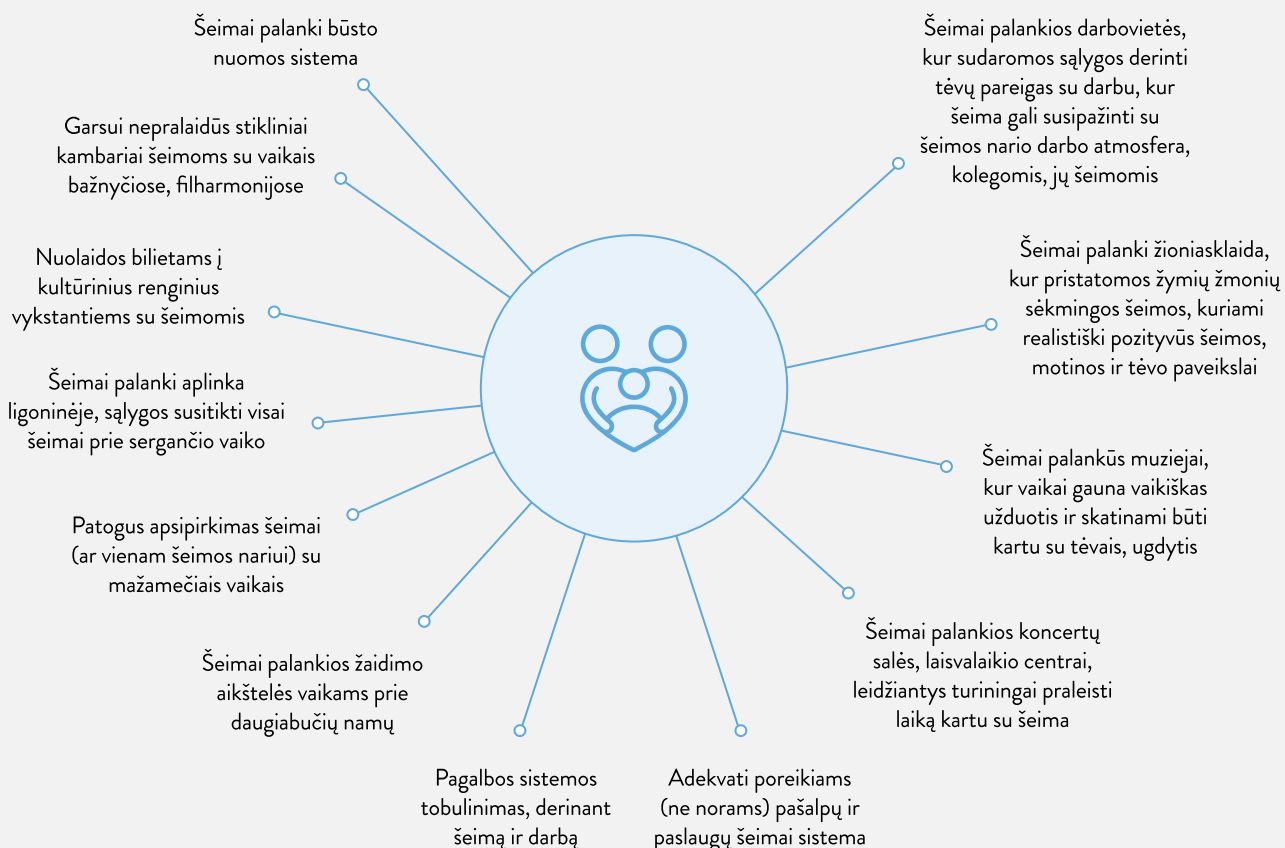
3 pav. Šeimų poreikių galimi pjūviai Vilkaviškio rajono savivaldybėje.

ŠEIMŲ POREIKIAI

VILKAVIŠKIO R.

Spręstinios šeimų išsakytos problemos savivaldybėse:

- Tėvų dėmesio, atsakomybės, kontrolės savo vaikams trūkumas. tėvų įtraukimas į švietimo bendruomenių veiklą. Mokyklų uždarymas regionuose mažinant mokinių skaičių – taip didinamos demografinės problemos, nes regionai tampa vis mažiau patrauklūs jaunoms šeimoms. Didelė problema regionuose – būstas jaunoms šeimoms.
- Specialistų, ypač psichologų, psichoterapeutų savivaldybėse trūkumas. Daugumoje jų darbui su šeimomis yra pridėta papildoma funkcija, taip pat turėtų atsirasti šeimos politiką kuruojantis specialistas arba visas skyrius. Trūksta specialistų nuolatiniam bendradarbiavimui su šeimomis.
- Mažas paslaugų perdavimas NVO. NVO dirbančių su šeimomis stiprinimas, skatinimas dalyvauti projektuose, NVO lyderių ugdymas.

4 pav. Vilkaviškio rajono savivaldybės šeimos komisijos pasiūlymai, kuriant šeimai palankią aplinką.

**UTENOS R.
SAVIVALDYBĖS ŠEIMOS
KOMISIJOS VEIKLOS
PAVYZDŽIAI
(SU REZULTATAIS)**

PALANKIOS APLINKOS ŠEIMAI KŪRIMAS, UŽTIKRINANT SOCIALINIŲ, ŠVIETIMO, SVEIKATOS PRIEŽIŪROS, KULTŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ (1)

Bendradarbiaujant su tarpinstitucinio bendradarbiavimo

koordinatoriumi kasmet atliekama bazinių paslaugų šeimai prieinamumo savivaldybėje analizė, vadovaujantis baziniame paslaugų pakete nustatytais paslaugos išvystymo rodikliais.

Rezultatas:

- Vadovaujantis 2019 m. atliktos analizės išvadomis ir rekomendacijomis parengtas Utenos rajono savivaldybės 2020–2023 metų **koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas**, patvirtintas Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu „Dėl Utenos rajono savivaldybės 2020–2023 metų koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros plano patvirtinimo“.
- Vadovaujantis 2024 m. atliktos Bazinių paslaugų šeimai prieinamumo analizės išvadomis ir rekomendacijomis bus rengiamas Utenos rajono savivaldybės 2024–2028 metų **koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų plėtros planas**.

PALANKIOS APLINKOS ŠEIMAI KŪRIMAS, UŽTIKRINANT SOCIALINIŲ, ŠVIETIMO, SVEIKATOS PRIEŽIŪROS, KULTŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMĄ (2)

- 2021 m. gegužės mėn. kartu su Savivaldybės socialinių paslaugų ir sveikatos apsaugos skyriaus vedėja **aptarta akredituotų Utenos rajono savivaldybės vaikų dienos centrų veikla.**

Rezultatas:

- Įvertinta, kad Utenos r. savivaldybėje įvykdyta maksimali vaikų dienos centrų plėtra:
- VDC veikia visose 10 seniūnijų.
- Akredituotas vaikų dienos socialinės priežiūros paslaugos teikia 11 VDC.
- 2024 m. VDC lanko 216 vaikų.
- Pateiktas siūlymas plėtoti VDC paslaugas vaikams su negalia.

- 2023 m. VDC paslaugas pradėjo teikti sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Utenos Viltis“ – 12 VDC savivaldybėje.

- Komisija teikia siūlymus savivaldybės strateginės veiklos planui dėl palankios šeimai aplinkos kūrimo:
- siekiant Utenos rajono savivaldybės gyventojų, šeimų, vietos bendruomenių, organizacijų didesnės įtraukties į Utenos miesto ir rajono gyvenimo planavimą ir glaudesnio bendradarbiavimo su savivaldybe, kuriant palankią aplinką vaikui ir šeimai, srityje komisija 2022 m. teikė siūlymą:
- numatyti dalyvaujamoji biudžetą – kai dėl viešųjų lėšų panaudojimo, bendruomenės nariai patys siūlo idėjas savivaldybei ir balsuodami renka labiausiai patikusias idėjas. Rekomenduota 2022 m. numatyti 15 000 Eur savivaldybės biudžeto lėšų dalyvujamajam biudžetui.

Rezultatas:

- 2022-10-27 patvirtintas Utenos rajono savivaldybės dalyvujamojo biudžeto priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašas.
- pagal parengtą aprašą nuo 2022 m. vykdomas dalyvujamojo biudžeto projektas.
- 2024 m. pradėtas mokyklų dalyvujamojo biudžeto projektas.
- 2024 m. skirta 120 000 Eur savivaldybės biudžeto lėšų. Mokyklų (gimnazijų) dalyvujamam biudžetui 2024 m. skirta 4000 Eur.

PAGALBA ŠEIMAI ATSIDŪRUS KRIZINĖJE SITUACIJOJE

- 2021 m. balandžio mėn. **atliktas Kompleksinių paslaugų prieinamumo, kokybės ir plėtros poreikio vertinimas.**

Rezultatas:

Išvados ir rekomendacijos dėl Kompleksinių paslaugų tęstinumo poreikio pateiktos Nacionalinei šeimos tarybai bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir taip prisidėta prie kompleksinių paslaugų teikimo tęstinumo finansuojant valstybės biudžeto lėšomis.

- **2024 m. peržiūrėtas savivaldybės puslapis ir nutarta, kad būtina keisti informacijos apie paslaugas pateikimą.**
- *Komisijai iki gegužės mėn. pateiktas pasiūlymas kaip padidinti informacijos prieinamumą.*

FINANSINĖS PASKATOS GALIMYBĖS, UŽTIKRINANT ŠEIMOS MATERIALINĮ SAUGUMĄ, APSIRŪPINIMĄ BŪSTU

Šeimos komisijos atstovai 2019, 2021 m. dalyvavo darbo grupėse dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos 2018 m. birželio 28 d. sprendimo „Dėl Utenos rajono savivaldybės šeimos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

Rezultatas:

- 2019 m., atsižvelgiant į Komisijos siūlymus sudaryta galimybė gimdyvei raštu atsisakyti kiekvienam VŠĮ Utenos ligoninėje gimusiam vaikui skiriamo 150 Eur vertės naujagimio kraitelio ir gauti 150 Eur papildomą Vienkartinę išmoką pagal nustatytą tvarką.

2021 m., atsižvelgiant į Komisijos siūlymus:

- padidinta vienkartinė išmoka gimus vaikui nuo 200 Eur iki 300 Eur.
- kiekvienam Utenos rajono pirmokui skiriama 100 Eur (50 Eur) vertės kortelė kanceliarišioms prekėms įsigyti.
- padidinta savivaldybės iš dalies kompensuojamo būsto kredito pirmam būstui įsigyti ar statyti sumos dalis – nustatyta nauja paskata – asmenims suteikiama finansinė paskata, kurios dydis ne daugiau kaip **8 procentai (tokios paskatos nebuvo)**.

Finansinės paskatos galimybės, užtikrinant šeimos materialinį saugumą, apsirūpinimą būstu (2)

- 2022 m. pateikti siūlymai savivaldybės 2022–2024 metų strateginiam veiklos planui.
- Socialinio būsto aprūpinimo srityje, siekiant mažinti šeimos ar asmens socialinio būsto laukimo, buvimo šiame sąrašė laikotarpį:
- Socialinio būsto pirkimą vykdyti ne tik Utenos miesto teritorijoje, bet ir rajone.
- Lėšas, gautas pardavus savivaldybės būstus, naudoti socialinio būsto fondo plėtrai – būstų pirkimui, o pardavus kitą savivaldybės nekilnojamąjį turtą, ne mažiau kaip 10 proc. gautų lėšų skirti būstų pirkimui ar naujų būstų statybai.
- Savivaldybės nuosavybėje esančių pastatų, nenaudojamų pagal paskirtį, pritaikymui gyvenamiesiems būstams ieškoti vystytojų, su sąlyga, kad savivaldybės administracijai po pastato pritaikymo bus perduota 10 proc. būstų socialinių būstų fondui papildyti.

Rezultatas:

- Ieškoma vystytojų nenaudojamų pagal paskirtį pastatų pritaikymui gyvenamiesiems būstams.

ŽALINGŲ ĮPROČIŲ, SMURTO ARTIMOJE APLINKOJE PREVENCIJA

- 2021 m. birželio mėn. **atliktas atvirų jaunimo erdvių veiklos bei mobilaus darbo su jaunimu kokybės ir plėtros poreikio vertinimas** bendradarbiaujant su Utenos rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi Utenos rajono savivaldybės seniūnijomis bei Utenos vyriausiojo policijos komisariato specializuotu nepilnamečių padarytų teisės pažeidimų informacijos analizės pareigūnu.

Rezultatas:

- Nustatytas mobilaus darbo su jaunimu plėtros poreikis seniūnijose. 2021 m. rugsėjo mėn. organizuotas darbo pasitarimas su socialiniais partneriais, teikiančiais atviro darbo su jaunimu paslaugas, seniūnais, administracijos atstovais.
- Paslauga bus steigiama 2024–2026 m. ES projektinėmis lėšomis.

- *2021 m. gruodžio mėn. Nacionalinei šeimos tarybai pateiktos pastabos dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo projekto.*

Išsakyta nuomonė, kad įstatyme stokoja kompleksinio požiūrio į smurto artimoje aplinkoje problemos sprendimą, kuris apimtų ne tik pagalbą smurto artimoje aplinkoje pavojų patiriantiems asmenims ar smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, bet ir pagalbą smurtą artimoje aplinkoje pavojų keliančiam asmeniui, pagalbą kitiems šeimos nariams, tapusiems smurtinio elgesio liudininkais.

- Komisijos siūlymu 2021 m. **patvirtintas Utenos rajono savivaldybės nevyriausybių organizacijų veiklų, mažinant socialinę atskirtį, prevencinių priemonių finansavimo tvarkos aprašas**. 2022–2024 m. prevencinėms programoms skiriama 100 000 Eur, iš jų prevencijai – 10 000 Eur.

Rezultatas:

- Šiomis lėšomis finansuojama smurtinio elgesio keitimo programa, Specializuotos kompleksinės pagalbos centro vykdomos smurto prevencijos priemonės.
- **Šeimos komisijos nariai dalyvavo** darbo grupės veikloje **Priklausomybių nuo alkoholio, psichotropinių medžiagų prevencijos ir gydymo programos projektui parengti.**

Rezultatas:

- 2022-11-24 Nr. TS-266 patvirtinta Utenos rajono savivaldybės priklausomybių nuo alkoholio, psichotropinių medžiagų prevencijos ir gydymo 2023–2028 metų programa.

ŠEIMAI PALANKIOS APLINKOS, PRITAIKANT VIEŠĄSIAS ERDVES, KŪRIMAS

2022 m. komisija teikė siūlymą merui:

- Įvertinti Utenos mieste ir rajone esančių **vaikų žaidimo aikštelių, sporto įrenginių būklę**, suplanuoti jų atnaujinimą ir plėtrą. Vaikų žaidimo aikštelių, sporto įrenginių, aikštynų būklės monitoringą vykdyti kiekvienais metais.
- Visuose Utenos miesto **parkuose įrengti nemokamus tualetus**, kurie būtų pritaikyti ne tik asmenims su negalia, bet ir asmenims su mažamečiais vaikais (pervystymo staliukai). Pastatyti WC turėtų būti funkcionalūs (prijungti prie nuotekų ir vandentiekio tinklų) ir prižiūrimi visus metus (ne tik vasarą, bet ir žiemą). 2022 m. savivaldybės biudžete numatyti lėšas WC įrengimui Vyžuonaičio parke, pagal jau parengtą techninį projektą.
- **Numatyti viešųjų erdvių pritaikymą šeimos poreikiams Smėlio mikrorajone**, atsižvelgiant į mikrorajono gyventojų poreikius (parko, vaikų žaidimo aikštelių, sporto įrenginių, sporto aikštyno ir kita įrengimas).
- **Modernizuoti** ir pritaikyti šios dienos vaikų ir šeimų poreikiams esamus **parkus, numatant lėšas vandens kolonėlių, telefono pasikrovimo stotelių įrengimui**.

Rezultatas:

- 2022 m. atlikta 18 vaikų žaidimo aikštelių, įrengtų Utenos mieste, apžiūra. Miesto seniūnija įpareigota jas sutvarkyti.
- Utenos rajono savivaldybės biudžete 2022 metais numatyta 100 000 Eur lėšų naujos „Skatepark“ aikštelės įrengimui.

TEIGIAMO VISUOMENĖS POŽIŪRIO Į ŠEIMĄ FORMAVIMAS, PUOSELĖJANT ŠEIMOS VERTYBES

- 2022 m. **Tarptautinės šeimos dienos minėjimui** inicijuotas **fotografijos konkursas „Mano šeimos švenčių tradicijos“**

Konkurso idėja – rinkdami nuotraukas konkursui šeimos nariai prisimins pačias gražiausias šeimos buvimo kartu akimirkas, savo meilę ir pagarbą dar kartą apkabins savo artimuosius ir tikrai pagalvos, kokia svarbi ir brangi jiems yra jų šeima.

- 2022-08-24 miesto šventės metu apdovanoti fotografijų konkurso dalyviai ir nugalėtojai. Nugalėtojai paskelbti 4 kategorijose: „Valstybinių švenčių minėjimo tradicijos“, „Tautinių švenčių minėjimo tradicijos“, „Šeimos švenčių tradicijos“, „Miesto šventės minėjimo tradicijos“.

- 2021 m. inicijuota akcija **Tarptautinei šeimos dienai paminėti**

Komisija kreipėsi į įstaigas / organizacijas surengti šventines priemones Tarptautinės šeimos dienos paminėjimui Utenos rajono savivaldybėje.

Tarptautinės šeimos dienos minėjime dalyvavo 19 organizacijų.

Organizuotas 21 virtualus renginys: piešinių konkursai ir virtualios vaikų ir šeimų darbų parodos, paskaitos, sporto užsiėmimai šeimai.

Utenos kultūros centras; Utenos kraštotyros muziejus gegužės mėn.

paskelbė **šeimos mėnesiu** ir pakvietė šeimas dalyvauti jų organizuojamose parodose bei edukaciniuose užsiėmimuose.

- 2021 m. 4 radijo laidų ciklas, skirtas Tarptautinei šeimos dienai paminėti „Studijos svečias“. Iniciatyvos tikslas – **pakviesti klausytojus diskusijai apie šeimos vertybes ir jų puoselėjimą.**

Pasidalinti savo darnios šeimos paslaptimis buvo kviečiamos gausios šeimos, kurioms pavyko išsaugoti darnius santykius, kurti ir puoselėti savo šeimos tradicijas, užauginti gausų vaikų būrį ir aktyviai dalyvauti profesinėje veikloje.

- Utenos rajono savivaldybės šeimos komisija įsijungė į **Utenos miesto šventės organizavimą** ir inicijavo muzikos ir šokio edukacinės programos SOLIS vaikų kūrybiškumo ugdymo ir saviraiškos skatinimo užsiėmimus ir pakvietė tėvelius, senelius kartu su vaikais ir vaikaičiais aktyviai dalyvauti ir pasimėgauti smagiu ir naudingu buvimu kartu Utenos miesto šventėje.

PALANKIOS ŠEIMAI IR DARBUI APLINKOS KŪRIMAS, ŠEIMOS IR DARBO ĮSIPAREIGOJIMŲ DERINIMUI

Akcija „Palankaus šeimai darbdavio pristatymas“

- *Iniciatyvos tikslas* – pristatyti Utenos r. savivaldybėje veikiančių įmonių iniciatyvas drąsiai ir atsakingai kuriant šeimai ir darbui palankią aplinką bei jas paskatinti. Šių įmonių pavyzdžiu padrąsinti kitas įmones imtis iniciatyvos kurti šeimos institutą palaikančias priemones darbo vietoje.
 - Palankaus šeimai darbdavio nominacijos paskelbtos 2021 ir 2024 metais.
 - Šeimos komisija kreipėsi į Utenos rajono savivaldybėje veikiančias įmones, prašydama pristatyti įmonėse taikomas palankios šeimai ir darbui aplinkos kūrimo priemones pagal specialiai parengtą klausimyną.
-
- 2019 m. šeimos komisijos siūlymas **savivaldybėje įrengtos vaikų žaidimo zonos, kurios sudarytų galimybes vaikų užimtumui**, teikiant socialines, švietimo, kultūros ir kitas įstatymų numatytas paslaugas jų tėvams
 - 2021 m. spalio mėn. Nacionalinei šeimos tarybai pateikta nuomonė dėl vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo papildant 18 straipsnį 4 dalimi, kuriuo numatoma Valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, jeigu juose patvirtinta ne mažiau kaip 100 valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ar valstybės pinigų fondų, pareigybių, turi būti įrengti vaikų valandinės priežiūros kambariai.
 - 2024 m. Šeimos komisija pateikė siūlymą administracijos direktoriui **dėl vaiko kambario steigimo savivaldybėje.**

TARPINSTITUCINIO BENDRADARBIAVIMO STIPRINIMAS, KURIANT PALANKIĄ APLINKĄ ŠEIMAI

Pasidalinimas veiklos patirtimi su kitomis šeimos tarybomis / komisijomis:

- **Komisija** norėdama aktyviai dalyvauti įveiklinant šeimos nuolaidų kortelę jaunai šeimai, skatindama vietos verslininkus teikti lengvatas, paslaugas, privilegijas ar nuolaidas prekėms bei renginiams Utenos rajono savivaldybės teritorijoje gyvenančioms jaunoms šeimoms, **domėjosi Rokiškio „Didelės šeimos“ kortelės įveiklinimo procedūra**
- Susitikimas **su Vilniaus rajono savivaldybės** šeimos tarybos nariais. Susitikimo tikslas – pasidalinti gerąja veiklos patirtimi, stiprinant šeimų interesų atstovavimo iniciatyvas, sprendžiant kylančius iššūkius, plėtojant tarpinstitucinį bendradarbiavimą.
- **Organizuoti darbo susitikimai su savivaldybės įstaigų**, organizacijų, nevyriausybinių organizacijų, veikiančių šeimos gerovės srityje, atstovais **šeimoms kylančių problemų ir priemonių joms spręsti aptarimui.**
- Bendradarbiaujant **su Utenos Vaiko teisių apsaugos skyriumi Utenos rajone, Utenos rajono savivaldybės administracija dalyvauta apskrito stalo diskusijose dėl glaudesnio bendradarbiavimo** užtikrinant vaikui ir šeimai socialinių, sveikatos priežiūros paslaugų ir švietimo pagalbos prieinamumo savivaldybėje, apsaugą nuo smurto artimoje aplinkoje.
- **Organizuotas** susitikimas su Utenos **švietimo įstaigų socialiniais pedagogais**, pristatyta Šeimos, narkotikų kontrolės, kovos su prekyba žmonėmis koordinavimo komisijų veikla.
- **Kartu** su Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato bendruomenės pareigūnėmis dalyvauta susitikime **su Utenos vaikų ir jaunimo užimtumo centro Atviro jaunimo centro vaikais ir jaunimu.** Minint Europos Sąjungos kovos su prekyba žmonėmis dieną, pristatyta šeimos komisijos veikla paslaugų prieinamumo šeimai srityje.

**NACIONALINĖ
ŠEIMOS TARYBA**